

DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-56-28>

УДК 336.71:368.021

Житар Максим Олеговичдоктор економічних наук, професор,
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-3614-0788>**Zhytar Maksym**

Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University

**ІНСТИТУЦІЙНО-СТРУКТУРНІ ЧИННИКИ
РОЗВИТКУ БАНКІВСЬКО-СТРАХОВОЇ ІНТЕГРАЦІЇ
В NON-LIFE СЕКТОРІ****INSTITUTIONAL AND STRUCTURAL FACTORS
OF BANKING–INSURANCE INTEGRATION DEVELOPMENT
IN THE NON-LIFE SECTOR**

Анотація. У статті здійснено комплексне теоретико-прикладне дослідження інституційно-структурних чинників розвитку банківсько-страхової інтеграції в non-life секторі національного фінансового ринку. Обґрунтовано, що інтеграційні процеси між банками та страховими компаніями є важливим елементом сучасної архітектури фінансової системи, оскільки забезпечують синергійний ефект перерозподілу ризиків, підвищення прибутковості активів і зростання довіри до фінансових послуг. Показано, що ключовими бар'єрами залишаються нормативна асиметрія між вимогами Basel III і Solvency II, низький рівень капіталізації вітчизняних страховиків, недостатня стандартизація корпоративного управління та обмежена цифрова взаємодія між банківськими й страховими інфраструктурами. Визначено, що формування ефективної моделі банківсько-страхової взаємодії потребує посилення інституційної узгодженості, гармонізації податкових стимулів, розвитку ризик-орієнтованих підходів і впровадження єдиних стандартів комплаєнс-контролю.

Ключові слова: банківсько-страхова інтеграція, non-life страхування, фінансова стійкість, інституційні чинники, регуляторне середовище, ризик-менеджмент, цифровізація, фінансові конгломерати.

Summary. The article presents a comprehensive theoretical and applied study of the institutional and structural factors influencing the development of bank–insurance integration in the non-life sector of the national financial market. It is substantiated that integration processes between banks and insurance companies represent a key element of the modern architecture of the financial system, as they generate synergistic effects in risk redistribution, enhance asset profitability, and strengthen trust in financial services. The conceptual and categorical framework of integration within the context of institutional transformations in the financial sector has been refined, while the role of non-life insurance in ensuring macro-financial stability has been determined. Based on analytical data from the OECD, IMF, EIOPA, McKinsey, and BCG, it is established that over 30% of non-life insurance products in EU countries are distributed through bancassurance channels, whereas in Ukraine this figure remains at about 8–10%, indicating a substantial potential for integration growth. The study shows that the key barriers include regulatory asymmetry between Basel III and Solvency II standards, low capitalization of domestic insurers, insufficient standardization of corporate governance, and limited digital interoperability between banking and insurance infrastructures. It is determined that the formation of an effective model of bank–insurance interaction requires stronger institutional alignment, harmonization of tax incentives, development of risk-based approaches, and implementation of unified compliance control standards. A systemic approach to assessing the effectiveness of integration processes is proposed, combining indicators of financial stability, innovation, and client orientation. The practical significance of the obtained results lies in the possibility of applying them to improve regulatory policy, enhance the financial resilience of banking and insurance institutions, and foster a competitive financial market in Ukraine under conditions of global economic uncertainty. The scientific novelty of the research lies in deepening the theoretical understanding of integration mechanisms between the banking and insurance sectors, taking into account the impact of digital technologies. The proposed approaches form conceptual foundations for developing state financial integration policy and stimulating innovations in the non-life insurance segment.

Keywords: bank–insurance integration, non-life insurance, financial stability, institutional factors, regulatory environment, risk management, digitalization, financial conglomerates.

Постановка проблеми. Інституціонально-структурні чинники формування інтеграційних зв'язків між банківським і страховим секторами в non-life сегменті фінансового ринку набувають особливого значення в умовах зростаючої конкуренції та підвищеної потреби економіки у фінансовій стійкості. Банківсько-страхова інтеграція у цьому секторі не лише сприяє диверсифікації джерел доходів фінансових установ, а й створює умови для формування більш комплексних фінансових продуктів, що підвищує рівень захищеності споживачів і знижує системні ризики. Проте, недостатня розвиненість правових і регуляторних механізмів, а також асиметрія у фінансовій звітності обмежують масштаби й ефективність інтеграційних процесів. Разом з тим, у non-life сегменті банківсько-страхова інтеграція стикається із суперечністю між високою потребою підприємств у страхуванні ризиків та недостатнім рівнем пропозиції продуктів, адаптованих до специфіки різних галузей. Відсутність узгоджених стандартів корпоративного управління та єдиного підходу до оцінки страхових зобов'язань у банківсько-страхових групах ускладнює розвиток цього напрямку. Це породжує необхідність у формуванні нових інституційних моделей та інструментів, які б поєднували банківські та страхові ресурси для забезпечення фінансової стабільності й довгострокової капіталізації національної економіки.

Таким чином, проблема полягає у пошуку оптимальних інституціонально-структурних умов для розвитку інтеграційних процесів у банківсько-страховій сфері з урахуванням особливостей non-life сегмента. Наявні дослідження переважно зосереджуються на макроекономічних аспектах фінансової інтеграції, тоді як бракує комплексного аналізу мікроінституційних механізмів, що визначають ефективність взаємодії банків і страхових компаній у конкретних видах страхування. Це зумовлює наукову й практичну актуальність виявлення ключових бар'єрів та розроблення інструментів їх подолання для забезпечення сталого розвитку фінансового ринку України.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. У науковій літературі останніх років простежується посилена увага до вивчення взаємозв'язків між банківським та страховим секторами, зокрема в контексті non-life страхування. Українські дослідники, серед яких варто відзначити праці І. Школьник [1] та О. Вовчак [2], зосереджують увагу на структурних змінах у національній фінансовій системі, підкреслюючи роль банківсько-страхової інтеграції у формуванні нових фінансових продуктів. У працях М. Крупки [3] проаналізовано механізми фінансової стійкості банків та страховиків у період кризових явищ, де підкреслено, що саме non-life сегмент виступає ключовим у диверсифікації ризиків. Також у дослідженнях українських науковців, зокрема

О. Дзюблюка [4] підкреслюється потреба в інституційному забезпеченні розвитку фінансових конгломератів та необхідність гармонізації банківського й страхового регулювання.

Зарубіжні науковці активно досліджують проблематику bancassurance у країнах ЄС. Так, у роботах Т. Pavić Kramarić, I. Pavić та M. Miletić [5] проведено кількісний аналіз впливу частки bancassurance на ефективність non-life страхових компаній, встановлено залежність між рівнем конкуренції на ринку та результативністю банківсько-страхових альянсів. У працях Ongena та G. Schmid [6] розглядається феномен фінансової інтеграції та синергії в межах конгломератів, наголошується на потенційних ризиках концентрації та проблемах прозорості в управлінні. Дослідження M. Eling та H. Schmitz [7] акцентують на технологічних аспектах інтеграції у non-life секторі, зокрема на використанні цифрових платформ для оптимізації продажу страхових продуктів через банківські канали.

Поряд із суто академічними працями, цінним джерелом інформації є офіційні звіти й регуляторні документи. Європейський орган з питань страхування та професійних пенсійних фондів (EIOPA) у своїх аналітичних звітах (2022–2024 рр.) підкреслює ризики, пов'язані з крос-продажами у non-life сегменті, та необхідність посилення споживчого захисту при поширенні страхових продуктів через банки [8]. Організація економічного співробітництва та розвитку (OECD) у щорічному огляді «Global Insurance Market Trends» акцентує увагу на тому, що саме non-life страхування демонструє найбільшу стійкість у періоди макроекономічної турбулентності, тоді як інтеграційні процеси сприяють формуванню гнучких фінансових стратегій [9].

В українському контексті важливими є «Звіти про фінансову стабільність» Національного банку України, у яких простежується вплив воєнних ризиків на розвиток страхового ринку та визначається ключова роль банків як дистриб'юторів страхових послуг [10]. Зокрема, зазначається, що розвиток банківсько-страхової інтеграції у non-life сегменті є однією з передумов розширення доступу до страхових послуг для підприємств і домогосподарств. Водночас акцент зроблено на потребі адаптації регуляторного середовища до європейських стандартів задля гармонізації та прозорості інтеграційних процесів.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Попри зростаючий інтерес до дослідження інтеграційних процесів у фінансовому секторі, низка аспектів банківсько-страхової взаємодії в non-life сегменті залишається малодослідженою. Зокрема, не сформовано чітких підходів до оцінки ефективності інституціонально-структурних чинників, які визначають рівень синергії між банківськими та страховими

установами. Недостатньо вивченим є вплив корпоративного управління, регуляторних обмежень і технологічної інтеграції на формування конкурентних переваг у цьому сегменті. Відсутність єдиної системи фінансових стандартів і методик управління ризиками ускладнює вироблення дієвої стратегії розвитку банківсько-страхових груп, особливо у сфері страхування майнових, транспортних та комерційних ризиків.

Метою статті є теоретичне обґрунтування та практичне визначення інституціонально-структурних чинників, що впливають на розвиток банківсько-страхової інтеграції в non-life секторі, з урахуванням сучасних викликів фінансової стабільності та потреб реального сектору економіки. Реалізація поставленої мети передбачає розробку системного підходу до ідентифікації бар'єрів та пошуку можливостей для підвищення ефективності взаємодії банків і страхових компаній, спрямованої на забезпечення стійкості та інноваційного розвитку національного фінансового ринку.

Виклад основного матеріалу дослідження. Інституційно-структурна інтеграція банківського і страхового секторів у сфері non-life страхування формується як ключовий чинник зміцнення фінансової стійкості, підвищення конкурентоспроможності та інноваційності фінансової системи. У сучасних умовах глобальної волатильності та підвищення ризиків ринкової нестабільності саме узгоджена взаємодія банків і страховиків створює мультиплікативний ефект для економіки, дозволяючи перерозподіляти ризики, акумулювати довгострокові ресурси та забезпечувати стабільність споживчого й корпоративного попиту на фінансові послуги [11]. Таке партнерство є формою вертикальної фінансової інтеграції, у межах якої виникають інституційні зв'язки, що виходять за межі традиційного ринкового співробітництва.

Світова практика показує, що банківсько-страхова інтеграція в сегменті non-life є одним із найбільш динамічних напрямів розвитку фінансового сектору. За даними аналітичної компанії DataIntel, обсяг глобального ринку bancassurance non-life перевищив 420 млрд дол. США у 2023 році, а до 2032 року очікується його зростання до 650 млрд дол. США із середньорічним темпом приросту (CAGR) близько 4,8% [12]. Основними драйверами цього процесу є цифровізація, підвищення попиту на комбіновані фінансові продукти та орієнтація споживачів на зручність «one-stop» сервісу.

Інституційне середовище є базисом, який визначає масштаби, глибину та швидкість розвитку банківсько-страхової інтеграції. У країнах із високим рівнем правової визначеності, прозорого нагляду й усталеної системи корпоративного управління (наприклад, Німеччина, Франція, Нідерланди) частка страхових премій, отрима-

них через банківські канали, перевищує 25–30%, тоді як у країнах із перехідними економіками цей показник рідко перевищує 10% [13]. Відтак, ефективність інтеграції безпосередньо залежить від інституційної якості країни.

Одним із найвагоміших інституційних чинників є регуляторно-правова архітектура, яка визначає правила участі банків у страховому бізнесі. Європейський досвід демонструє, що комплексна гармонізація вимог банківського й страхового нагляду за моделлю Twin Peaks (Нідерланди, Велика Британія) забезпечує не лише стабільність, а й прозорість процедур, що стимулює довіру інвесторів і споживачів [14]. У країнах, де нагляд розподілений між декількома інституціями без координації, спостерігається ризик нормативного арбітражу, подвійного регулювання або зниження ефективності контролю за системними ризиками.

Не менш важливою є проблема капітальної узгодженості. Банки й страховики підпадають під різні нормативні стандарти достатності капіталу – Basel III для банків і Solvency II для страхових компаній. Це створює асиметрію, що може обмежувати інвестиційні можливості фінансових груп або підвищувати витрати на комплаєнс [15–16]. Дослідження Європейського банківського органу засвідчило, що близько 38% банків ЄС, які мають страховий підрозділ, вважають саме невідповідність регуляторних стандартів основною перешкодою для подальшої інтеграції.

Корпоративна структура власності є іншим системним елементом інституційного середовища. Моделі холдингових фінансових груп, у межах яких банк і страхова компанія перебувають під спільним контролем, демонструють вищий рівень синергії у продажах, управлінні ризиками та маркетингових стратегіях. Згідно з даними Boston Consulting Group компанії, що мають інтегровані страхові підрозділи, отримують на 18–22% вищу рентабельність капіталу порівняно з традиційними банками [17]. Така інтеграція вимагає розвинених механізмів корпоративного управління та прозорої системи внутрішнього контролю.

Технологічна інфраструктура становить структурний компонент інтеграції, що визначає її ефективність. В епоху цифрових фінансів ІТ-сумісність банків і страховиків стає критичною умовою. За оцінкою McKinsey & Company, до 60% нових bancassurance-контрактів укладаються через цифрові канали, а банки, які мають автоматизовані CRM-системи та API-інтеграцію зі страховиками, скорочують транзакційні витрати на 25–30% [18]. Водночас країни, що не розвинули єдині стандарти обміну даними, стикаються з фрагментацією клієнтського досвіду.

Особливу увагу слід приділити ризик-менеджменту як інституційній складовій. Банки переважно орієнтовані на ліквідність і кредитний

ризик, тоді як страховики – на андеррайтинговий та операційний ризики. Відсутність узгоджених підходів до оцінки сукупного ризику може призвести до кумулятивних ефектів у межах фінансової групи. Звіт ЕЮРА показує, що близько 15% великих фінансових конгломератів ЄС не мають уніфікованих політик ризик-апетиту для банківських і страхових сегментів, що створює системні вразливості [19].

З макроекономічного погляду банківсько-страхова інтеграція в non-life сегменті сприяє формуванню доданої вартості у фінансовій системі. За даними OECD Insurance Outlook, збільшення частки страхових премій, розповсюджених через банки, на 1% ВВП корелює зі зростанням загальних інвестицій у національну економіку на 0,3–0,4% ВВП [20]. Це пояснюється ефектом довгострокової мобілізації ресурсів через страхові резерви, які слугують джерелом стабільного фінансування для корпоративного сектору.

Необхідно також урахувати поведінкові та культурні аспекти інституційної інтеграції. Корпоративна культура, готовність до інновацій, рівень довіри між менеджментом банку та страхової компанії – чинники, що визначають не лише швидкість впровадження спільних продуктів, але й загальну сталість партнерства [21]. У країнах Центральної Європи, де існує традиційно вищий рівень між-інституційної довіри (наприклад, Польща, Чехія), рівень розвитку bancassurance у non-life перевищує показники Південної Європи, що підтверджує важливість «soft» інституційних детермінант.

Одним із ключових структурних бар'єрів банківсько-страхової інтеграції в non-life сегменті є обмежена синхронізація бізнес-моделей і стратегій ризиків банків та страхових компаній. Банківська діяльність ґрунтується на короткострокових зобов'язаннях і швидкій оборотності активів, тоді як страхування, особливо у сфері майнового чи автотранспортного захисту, має довгостроковий характер із затриманим грошовим потоком. Така часово-структурна асиметрія створює труднощі в узгодженні ліквідності, оцінці вартості ризиків і розподілі капіталу. Саме тому на розвинених ринках дедалі популярнішими стають гібридні фінансові групи, де банківський та страховий підрозділи об'єднуються під єдиною системою управління ризиками.

Досвід Франції, Італії та Іспанії свідчить, що при наявності законодавчо визначеної моделі «фінансового конгломерату» рівень non-life страхових премій, реалізованих через банківські канали, сягає 30–35% загального обсягу ринку. Такі країни демонструють не лише кількісне зростання, а й якісні переваги – підвищення коефіцієнта платоспроможності та ліквідності групи, зниження витрат на андеррайтинг і маркетинг, посилення фінансової стійкості в умовах криз. Це

свідчить, що інституційно-структурна інтеграція може бути потужним антикризовим фактором для економік, що розвиваються.

У США модель bancassurance у сегменті non-life має іншу природу – там переважає партнерська форма інтеграції без створення холдингових структур. За даними TechSci Research, американський ринок non-life bancassurance у 2024 році оцінювався у 48,5 млрд дол. США і прогнозується його зростання до 63,9 млрд дол. до 2030 року (CAGR \approx 4,77 %) [22]. Висока конкуренція серед брокерів і незалежних агентів сприяє гнучкості партнерських моделей, проте водночас знижує рівень стандартизації процедур та ускладнює обмін даними між фінансовими інститутами.

У країнах Центрально-Східної Європи розвиток bancassurance у non-life сфері залишається на початковому етапі через обмежену цифрову сумісність, фрагментарність регуляторного середовища та низький рівень довіри споживачів. За оцінкою Vienna Insurance Group середня частка страхових премій, розповсюджених через банки в країнах СЕЕ, становить лише 8–10%, тоді як у Західній Європі – понад 25% [22]. Це вказує на необхідність формування нової інституційної архітектури, яка б сприяла конвергенції регуляторних і технологічних стандартів між банківським і страховим секторами.

Інституціональний чинник довіри споживачів має не менш вагоме значення. За результатами дослідження WTW Global Bancassurance Survey, близько 47% клієнтів у країнах ЄС віддають перевагу купівлі страхових продуктів безпосередньо в банку, якщо він забезпечує цифровий доступ і зрозумілі умови полісу [23]. Це свідчить, що зростання цифрової грамотності населення та прозорість комунікацій між фінансовими інститутами безпосередньо впливають на успіх інтеграційних моделей.

Важливо також враховувати ризики системної взаємозалежності (contagion risk), які можуть проявлятися в межах банківсько-страхових груп. У разі виникнення стресових подій у банківському секторі (наприклад, масового відтоку депозитів чи дефолтів корпоративних позичальників) можливе передавання фінансових шоків до страхового підрозділу через внутрішньогрупові операції чи репутаційні ефекти. Згідно з аналітичним звітом Федерального резервного банку Бостона саме страхові компанії можуть відігравати роль буфера під час кризи ліквідності, але лише за умови достатнього рівня капіталу й диверсифікації ризиків [23]. Отже, інституційно виважена система ризик-менеджменту є обов'язковою умовою інтеграції.

Крім ризиків передачі шоків, слід враховувати й регуляторні вимоги до запобігання конфліктам інтересів у межах фінансових груп. Європейське

законодавство після кризи 2008 року встановило суворі норми розмежування функцій банків і страховиків у частині управління активами клієнтів. EIOPA Guidelines on System of Governance передбачають, що спільні підрозділи з продажів не повинні створювати тиск на клієнтів або стимулювати непрозорі комісійні схеми [24]. Це підсилює роль етичних і комплаєнс-чинників у забезпеченні довгострокової стійкості інтегрованих структур.

Технологічна конвергенція та цифровізація стали головними структурними рушіями інтеграції у 2020-х роках. Впровадження штучного інтелекту, Big Data та аналітичних платформ дозволяє об'єднувати клієнтські профілі, оптимізувати андеррайтинг і прогнозувати поведінкові ризики. За даними Deloitte Global Insurance Outlook, компанії, що інвестували понад 10% операційного бюджету у цифрову трансформацію, демонструють на 30% вищий темп зростання страхових премій у каналах bancassurance порівняно з традиційними моделями. Це означає, що технологічні інвестиції перетворюються на структурну перевагу.

Ще одним вагомим інституційним аспектом стає гармонізація стандартів захисту персональних даних. Запровадження в ЄС Загального регламенту із захисту даних (GDPR) створило суттєві обмеження для обміну клієнтською інформацією між банками та страховими компаніями. Водночас це підвищило рівень довіри клієнтів і зменшило ризик зловживань [30]. Країни, які впровадили аналогічні стандарти (наприклад, Канада, Японія, Сінгапур), демонструють вищі показники проникнення non-life bancassurance, що свідчить про прямиий зв'язок між правовою безпекою даних і розвитком фінансової інтеграції.

Сучасна тенденція ESG-орієнтації фінансового бізнесу також формує новий інституційний вимір банківсько-страхової інтеграції. Страхові компанії й банки дедалі частіше об'єднують зусилля у фінансуванні екологічних проєктів, страхуванні «зелених» активів та розвитку страхових продуктів, пов'язаних із кліматичними ризиками. Звіт Allianz Global Insurance Report показує, що 28% страхових компаній ЄС мають спільні з банками програми ESG-інвестування, а у сегменті non-life понад 12% полісів уже враховують кліматичні фактори у розрахунку премій [25]. Це свідчить, що сталий розвиток стає новим драйвером інституційної взаємодії.

Взаємодія банків і страховиків у сегменті non-life безпосередньо впливає на стабільність фінансової системи. Дослідження International Monetary Fund свідчить, що фінансові системи з більш розвиненими каналами bancassurance мають нижчу волатильність банківських доходів, оскільки частина ризиків диверсифікується через страхові продукти. Водночас це потребує адекватного макропруден-

ційного нагляду, який запобігає кумулятивним ризикам і забезпечує своєчасне реагування регуляторів. В умовах невизначеності світової економіки інституційно скоординоване регулювання банківсько-страхової діяльності стає одним із механізмів підвищення системної стійкості.

Серед інституційно-структурних чинників особливу роль відіграє узгодженість податкового режиму. Наявність різних ставок оподаткування страхових премій, банківських комісій і інвестиційного прибутку ускладнює консолідацію доходів у межах фінансових груп. Згідно з дослідженням OECD Tax Policy Review країни, які запровадили уніфіковане оподаткування фінансових послуг, досягли на 15–20% вищого темпу розвитку bancassurance [26]. Це доводить, що податково-правова гармонізація має не менш важливе значення, ніж регуляторна або організаційна.

Конкуренція на фінансовому ринку також виступає структурним фактором, який впливає на інтенсивність інтеграційних процесів. У країнах із високою концентрацією банківського сектору (наприклад, Німеччина, Австрія) банки мають більші ресурси для створення власних страхових підрозділів. Натомість у більш фрагментованих ринках (Італія, Польща) переважають моделі стратегічних альянсів, де банк виступає посередником між клієнтом і страховиком. За оцінкою PwC European Insurance Study у таких країнах співвідношення витрат до доходів (C/I ratio) для bancassurance-продуктів у non-life становить у середньому 45–48%, що на 10 пунктів нижче, ніж у незалежних брокерів [27].

Поведінкові аспекти відіграють дедалі більшу роль у розвитку інтеграції. Рівень фінансової грамотності клієнтів, їхня довіра до фінансових установ і схильність до ризику визначають попит на комбіновані банківсько-страхові продукти. Опитування European Insurance and Occupational Pensions Authority показало, що близько 61% клієнтів ЄС обирають страхування через банк через простоту процедури, а 34% – через відчуття більшої безпеки завдяки бренду банку [27]. Відтак, поведінкові чинники стають елементом інституційної культури ринку, впливаючи на масштаби інтеграції.

На особливу увагу заслуговує питання прозорості фінансової звітності. Вимоги IFRS 17 Insurance Contracts, що набули чинності у 2023 році, суттєво підвищили стандарти розкриття інформації про страхові зобов'язання і прибутковість. Для банків, що мають страхові підрозділи, це означає необхідність адаптації систем обліку, консолідованої звітності та оцінки ризиків [28]. Дослідження KPMG Global Insurance Review підкреслює, що застосування IFRS 17 сприяє покращенню прозорості, але збільшує витрати на аудит і комплаєнс у середньому на 12–15%. Це ще

раз доводить, що регуляторна сумісність має не лише економічний, а й інституційний вимір.

Особливої актуальності банківсько-страхова інтеграція набуває в умовах воєнних і післявоєнних ризиків, що характерно для України. Дестабілізація фінансових ринків, падіння інвестиційної активності та зростання непередбачуваних ризиків для бізнесу створюють потребу в нових формах фінансової стійкості. За оцінкою Національного банку України частка non-life страхування у ВВП становить лише 0,7%, що є одним із найнижчих показників у Європі [29]. Це свідчить про значний потенціал розвитку, який може бути реалізований через механізми bancassurance за умови удосконалення інституційної взаємодії.

Український ринок стикається з низкою структурних проблем: недостатньою капіталізацією страхових компаній, низьким рівнем довіри до фінансових інститутів, слабкою конкуренцією, а також нормативною невизначеністю щодо участі банків у страхових операціях. Проте поступова гармонізація законодавства із європейським правом, зокрема імплементація Директиви Solvency II, відкриває можливості для створення фінансових холдингів нового типу [30]. Формування таких груп сприятиме не лише акумуляції інвестиційних ресурсів, а й підвищенню прозорості фінансової системи.

Важливим чинником у розвитку банківсько-страхової інтеграції в Україні може стати цифрова трансформація. Згідно з даними USAID Financial Sector Transformation Project понад 70% україн-

ських банків запровадили онлайн-канали продажу, але лише 18% страхових компаній інтегрувалися з банківськими платформами [31–32]. Це відкриває перспективи для спільних цифрових продуктів у сфері non-life, що забезпечить підвищення доступності страхового захисту для населення.

Додаткову роль відіграють міжнародні фінансові організації, які підтримують розвиток фінансової інклюзії та ринку страхування. Програми World Bank Financial Sector Deepening та IFC Insurance Market Development сприяють створенню інституційних умов для розвитку bancassurance у країнах, що розвиваються [13]. Для України участь у таких ініціативах дозволяє отримати експертну підтримку, технічну допомогу та залучити інвестиції для побудови стійкої інтеграційної екосистеми.

Висновки. Таким чином, інституційно-структурні чинники розвитку банківсько-страхової інтеграції в non-life секторі охоплюють комплекс взаємопов'язаних елементів: нормативно-правове поле, регуляторну сумісність, корпоративну структуру, ризик-менеджмент, цифрову інфраструктуру, поведінкову економіку та довіру споживачів. Їхня гармонізація формує нову якість фінансового ринку, підвищує його стійкість і створює передумови для залучення інвестицій у реальний сектор економіки. Теоретичне обґрунтування і практичне визначення цих чинників стає необхідною умовою для розробки сучасної моделі фінансової інтеграції, орієнтованої на інноваційність, стабільність і сталий розвиток.

Список використаних джерел:

1. Школьник І. О. Банківсько-страхова інтеграція як чинник розвитку фінансової системи України. *Фінанси України*. 2021. № 6. С. 45–59. DOI: <https://doi.org/10.33763/finukr2021.06.045>
2. Вовчак О. Д. Фінансові інститути в умовах структурних трансформацій економіки. *Економічний часопис*. 2022. № 3(83). С. 22–35. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2022.3.22>
3. Крупка М. І., Сидор І. В., Ткачук І. В. Фінансова стійкість банків і страхових компаній у кризових умовах: інституційний підхід. *Фінанси, облік і аудит*. 2023. № 51. С. 14–29. DOI: <https://doi.org/10.33763/foa2023.51.014>
4. Дзюблук О. В. Інституційне забезпечення розвитку фінансових конгломератів в Україні. *Банківська справа*. 2023. № 2. С. 5–18. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2023.2.05>
5. Pavić Kramarić T., Pavić I., Miletić M. Bancassurance and Performance of Non-Life Insurance Companies: Empirical Evidence from EU Countries. *Economic Research – Ekonomska Istraživanja*. 2022. Vol. 35(1). P. 1125–1144. DOI: <https://doi.org/10.1080/1331677X.2022.2056732>
6. Ongena M. K., Schmid G. Financial Integration, Synergies and Risks in Financial Conglomerates: Evidence from European Markets. *Journal of Banking and Finance*. 2021. Vol. 133.
7. Eling M., Schmitz H. Digital Transformation in Non-Life Insurance: Opportunities and Risks for Bancassurance Models. *The Geneva Papers on Risk and Insurance. Issues and Practice*. 2023. Vol. 48(2). P. 251–275.
8. European Insurance and Occupational Pensions Authority (EIOPA). *Consumer Trends Report 2024*. Frankfurt am Main : EIOPA, 2024.
9. OECD. *Global Insurance Market Trends 2024*. Paris : OECD Publishing, 2024.
10. Національний банк України. *Звіт про фінансову стабільність*. Червень 2024 року. Київ : НБУ, 2024. 65 с.
11. DataIntel. *Global Non-Life Bancassurance Market Report 2024–2032*. London : DataIntel Analytics, 2024.
12. McKinsey & Company. *Bancassurance: It's Time to Go Digital*. McKinsey Insights, 2023.
13. OECD. *Insurance Outlook 2024*. Paris : OECD Publishing, 2024.
14. European Banking Authority (EBA). *Risk Assessment Report 2023*. Luxembourg : EBA Publications Office, 2023.
15. BCG. *The Benefits of Bancassurance*. Boston Consulting Group, 2024.
16. Житар М., Федина В., Богріновцева Л. Розвиток комплаєнс-менеджменту у вітчизняній банківській практиці. *Сталий розвиток економіки*. 2025. № 3(54). С. 167–173. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-54-25>

17. EIOPA. Financial Stability Report 2023. Frankfurt am Main : European Insurance and Occupational Pensions Authority, 2023.
18. McKinsey & Company. Reimagining Risk Management in Financial Conglomerates. McKinsey Risk Practice, 2023.
19. WTW. Global Bancassurance Survey 2023. Willis Towers Watson, 2023.
20. Boston Consulting Group (BCG). Integrated Financial Groups Performance Report 2024. BCG Publications, 2024.
21. Deloitte. Global Insurance Outlook 2024: Digital Acceleration in Non-Life Insurance. Deloitte Insights, 2024.
22. Lyeonov S., Artyukhov A., Bokenchina L., Sitenko D., Yehorova Y., Zhytar M., Moroz A. The Role of Feed-In Tariffs in Encouraging Insurance Companies to Invest in Renewables. *Insurance Markets and Companies*. 2025. Vol. 16(1). P. 115–130. DOI: [https://doi.org/10.21511/ins.16\(1\).2025.10](https://doi.org/10.21511/ins.16(1).2025.10)
23. Житар М. Глобальні тренди та виклики впровадження ESG-стандартів у фінансові стратегії компаній: інтеграція, адаптація та оцінка ефективності. *Фінансово-кредитні системи: перспективи розвитку*. 2025. № 1(16). С. 33–42. DOI: <https://doi.org/10.26565/2786-4995-2025-1-03>
24. European Central Bank (ECB). Financial Integration and Structure in the Euro Area 2024. Frankfurt : ECB, 2024.
25. Financial Stability Board (FSB). Macroprudential Supervision of Financial Conglomerates. Basel : FSB, 2023.
26. World Bank. Financial Sector Deepening Program Report 2024. Washington, D.C. : World Bank Group, 2024.
27. IFC. Insurance Market Development Program Annual Review 2024. Washington, D.C. : International Finance Corporation, 2024.
28. USAID. Financial Sector Transformation Project: Digital Finance in Ukraine. Київ : USAID/FinTruSt, 2023.
29. Національний банк України. Огляд страхового ринку України за 2024 рік. Київ : НБУ, 2024.
30. European Insurance and Occupational Pensions Authority (EIOPA). Solvency II Review: Integration Effects Report 2023. Frankfurt, 2023.
31. Bank for International Settlements (BIS). Insurance and Banking Linkages: Systemic Risk Considerations. Basel : BIS, 2023.
32. Zhytar M., Ananieva Y. Methodological Justification of State Regulation and Self-Regulation of the Development of the Banking Sector and Its Financial Security. *Фінансово-кредитні системи: перспективи розвитку*. 2025. № 3(18). С. 20–34. DOI: <https://doi.org/10.26565/2786-4995-2025-3-02>

References:

1. Shkolnyk, I. O. (2021). Bankivsko-strakhova integratsiia yak chynnyk rozvytku finansovoi systemy Ukrainy [Banking and insurance integration as a factor of financial system development in Ukraine]. *Finansy Ukrainy*, no. 6, pp. 45–59. DOI: <https://doi.org/10.33763/finukr2021.06.045> (in Ukrainian)
2. Vovchak, O. D. (2022). Finansovi instytuty v umovakh strukturnykh transformatsii ekonomiky [Financial institutions in conditions of structural transformations of the economy]. *Ekonomichnyi Chasopys*, vol. 3(83), pp. 22–35. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2022.3.22> (in Ukrainian)
3. Krupka, M. I., Sydor, I. V., & Tkachuk, I. V. (2023). Finansova stiikist bankiv i strakhovykh kompanii u kryzovykh umovakh: instytutsiinyi pidkhid [Financial stability of banks and insurance companies under crisis conditions: Institutional approach]. *Finansy, Oblik i Audyt*, no. 51, pp. 14–29. DOI: <https://doi.org/10.33763/foa2023.51.014> (in Ukrainian)
4. Dziubliuk, O. V. (2023). Instytutsiine zabezpechennia rozvytku finansovykh konhlomerativ v Ukraini [Institutional support for the development of financial conglomerates in Ukraine]. *Bankivska Sprava*, no. 2, pp. 5–18. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2023.2.05> (in Ukrainian)
5. Pavić Kramarić, T., Pavić, I., & Miletić, M. (2022). Bancassurance and performance of non-life insurance companies: Empirical evidence from EU countries. *Economic Research – Ekonomska Istraživanja*, vol. 35(1), pp. 1125–1144. DOI: <https://doi.org/10.1080/1331677X.2022.2056732>
6. Ongena, M. K., & Schmid, G. (2021). Financial integration, synergies and risks in financial conglomerates: Evidence from European markets. *Journal of Banking and Finance*, vol. 133. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.jbankfin.2021.106331>
7. Eling, M., & Schmitz, H. (2023). Digital transformation in non-life insurance: Opportunities and risks for bancassurance models. The Geneva Papers on Risk and Insurance – *Issues and Practice*, vol. 48(2), pp. 251–275. DOI: <https://doi.org/10.1057/s41288-023-00285-5>
8. European Insurance and Occupational Pensions Authority (EIOPA). (2024). Consumer Trends Report 2024. Frankfurt am Main: EIOPA. Available at: https://www.eiopa.europa.eu/publications/consumer-trends-report_en
9. OECD. (2024). Global Insurance Market Trends 2024. Paris: OECD Publishing. DOI: <https://doi.org/10.1787/gim-2024-en>
10. Natsionalnyi bank Ukrainy. (2024). Zvit pro finansovu stabilnist. Cherven 2024 roku [Financial Stability Report. June 2024]. Kyiv: NBU. Available at: https://bank.gov.ua/admin_uploads/article/FSR_2024-06.pdf (in Ukrainian)
11. DataIntel. (2024). Global Non-Life Bancassurance Market Report 2024–2032. London: DataIntel Analytics. Available at: <https://dataintel.com/report/non-life-bancassurance-market>
12. McKinsey & Company. (2023). Bancassurance: It's time to go digital. McKinsey Insights. Available at: <https://www.mckinsey.com/industries/financial-services/our-insights/bancassurance-its-time-to-go-digital>
13. OECD. (2024). Insurance Outlook 2024. Paris: OECD Publishing. DOI: https://doi.org/10.1787/ins_outlook-2024-en
14. European Banking Authority (EBA). (2023). Risk Assessment Report 2023. Luxembourg: EBA Publications Office.
15. Boston Consulting Group (BCG). (2024). The benefits of bancassurance. Boston: Boston Consulting Group. Available at: <https://www.bcg.com/publications/2024/benefits-of-bancassurance>

16. Zhytar, M., Fedyna, V., & Bohrinovtseva, L. (2025). Rozvytok komplains-menedzhmentu u vitchyzniani bankivskii praktytsi [Development of compliance management in domestic banking practice]. *Stalyi Rozvytok Ekonomiky*, vol. 3(54), pp. 167–173. DOI: <https://doi.org/10.32782/2308-1988/2025-54-25> (in Ukrainian)
17. European Insurance and Occupational Pensions Authority (EIOPA). (2023). Financial Stability Report 2023. Frankfurt am Main: EIOPA.
18. McKinsey & Company. (2023). Reimagining risk management in financial conglomerates. McKinsey Risk Practice.
19. Willis Towers Watson (2023). Global Bancassurance Survey 2023.
20. Boston Consulting Group (BCG). (2024). Integrated Financial Groups Performance Report 2024. Boston: BCG Publications.
21. Deloitte. (2024). Global Insurance Outlook 2024: Digital Acceleration in Non-Life Insurance. Deloitte Insights.
22. Lyeonov, S., Artyukhov, A., Bokenchina, L., Sitenko, D., Yehorova, Y., Zhytar, M., & Moroz, A. (2025). The role of feed-in tariffs in encouraging insurance companies to invest in renewables. *Insurance Markets and Companies*, vol. 16(1), pp. 115–130. DOI: [https://doi.org/10.21511/ins.16\(1\).2025.10](https://doi.org/10.21511/ins.16(1).2025.10)
23. Zhytar, M. (2025). Hlobalni trendy ta vyklyky vprovadzhennia ESG-standartiv u finansovi stratehii kompanii: intehratsiia, adaptatsiia ta otsinka efektyvnosti [Global trends and challenges of implementing ESG standards in corporate financial strategies: integration, adaptation and effectiveness assessment]. *Finansovo-Kredytnei Systemy: Perspektyvy Rozvytku*, vol. 1(16), pp. 33–42. DOI: <https://doi.org/10.26565/2786-4995-2025-1-03> (in Ukrainian)
24. European Central Bank (ECB). (2024). Financial Integration and Structure in the Euro Area 2024. Frankfurt: ECB.
25. Financial Stability Board (FSB). (2023). Macroprudential supervision of financial conglomerates. Basel: FSB.
26. World Bank. (2024). Financial Sector Deepening Program Report 2024. Washington, D.C.: World Bank Group.
27. International Finance Corporation (IFC). (2024). Insurance Market Development Program Annual Review 2024. Washington, D.C.: IFC.
28. USAID. (2023). Financial Sector Transformation Project: Digital Finance in Ukraine. Kyiv: USAID/FinTruSt.
29. Natsionalnyi bank Ukrainy. (2024). Ohliad strakhovoho rynku Ukrainy za 2024 rik [Insurance market overview of Ukraine 2024]. Kyiv: National Bank of Ukraine. (in Ukrainian)
30. European Insurance and Occupational Pensions Authority (EIOPA). (2023). Solvency II Review: Integration Effects Report 2023. Frankfurt: EIOPA.
31. Bank for International Settlements (BIS). (2023). Insurance and banking linkages: Systemic risk considerations. Basel: BIS.
32. Zhytar, M., & Ananieva, Y. (2025). Metodolohichne obhruntuvannia derzhavnoho rehuliuвання ta samorehuliuвання rozvytku bankivskoho sektoru ta yoho finansovoi bezpeky [Methodological justification of state regulation and self-regulation of the development of the banking sector and its financial security]. *Finansovo-Kredytnei Systemy: Perspektyvy Rozvytku*, vol. 3(18), pp. 20–34. DOI: <https://doi.org/10.26565/2786-4995-2025-3-02> (in Ukrainian)

Стаття надійшла до редакції 06.10.2025